

Historie obce Pulčín

Zatímco hrad Pulčín se v písemných pramenech objevuje poprvé již r. 1426, stejnojmenná ves ležící pod ním se poprvé výslovně jmenuje až v r. 1503, kdy byla součástí brumovského panství. V l. 1518 a 1520 se uvádí jako pustá, po polovině 16. stol. však byla znovu obnovena. Náležela k panství Brumov I. V r. 1663 byla ves postižena tatarským vpádem. Na katastru Pulčína zanikla ves Zubrůvka, r. 1515 uvedena již jako pustá.

Pečeť obce, doložená z poloviny 18. stol., zobrazuje kartuši a v ní návrší, na kterém stojí pět stylizovaných stavení a pod nimi čtyři listnaté stromy (jde vlastně o velmi zjednodušený pohled na vesnici). V kruhovém opise je text: + PECZET + P + OBCI + D + PVL CZIN, tj. pečeť poctivé obce dědiny Pulčín.

Archeologická památka v Pulčínských skalách

Národní přírodní rezervace Pulčínské skaly u Francovy Lhoty se nachází v jihozápadní části horského pásma Javorníků v blízkosti průlomového údolí řeky Senice, zvaného též Lomensko (Čertovy skály). Toto údolí odděluje Javorníky od Vizovických vrchů.

Součástí rezervace je i archeologická památka - sídliště lidu popelnicových polí s nálezy z doby bronzové, kultury lužické, laténské a slovanské.

Francova Lhota

V obci se dochovala původní architektura - roubená usedlost (č. p. 7).

Lidový řezbář Jan Brlica

Ve Francově Lhotě čp.109 žije pan Jan Brlica, který se věnuje dřevorezbě.

Jeho díla začínají být známá daleko za hranicemi obce. Nejdále je asi dřevorezba, kterou naši občané předali papeži Janu Pavlovi II.

Pro Zoologickou zahradu Brno vyřezal dva dřevěné totemy.

Jan Brlica

Francova Lhota 109

756 14 Francova Lhota

Česká republika (CZ)

tel: (+420) 605 223 494

<http://wood-art.euweb.cz>

Národní přírodní rezervace Pulčín - Hradisko

PULČÍNSKÉ SKÁLY - ZÁMČÍSKO (UPROSTŘED) A VRCHOL KOPCE HRADISKO (VPRAVO NAHOŘE), 30.3.2002

Národní přírodní rezervace

Pulčín - Hradisko

Základní údaje:

Území NPR tvoří Pulčínské skály na vrcholu Hradisko (773 m) včetně jeho prudkých svahů a dalších v lese ukrytých skalních útvarů. Rezervace je situována v jihozápadní části horského pásma Javorníků v Pulčínské hornatině v blízkosti průlomového údolí řeky Senice, kterým jsou Javorníky odděleny od Vizovických vrchů. Nachází se v nadmořské výšce 510-773 m, asi 0,5 km severně od obce Pulčín. Katastrální území Pulčín (Francova Lhota), okres Vsetín, CHKO Beskydy. Vyhlášeno 19. ledna 1989. Celková výměra: 72,73 ha.

Motiv ochrany:

Posláním rezervace je ochrana význačných skalních útvarů - největšího skalního města v pískovcích moravské části Karpat, které je tvořeno drobnými i rozsáhlými skalními stěnami, bloky, kamenným mořem, sutěmi a dalšími pseudokrasovými jevy. V části lesních porostů je zachována přirozená druhová skladba.

Geologie, půdní poměry:

Ojedinelé výchozy třetihorních (paleogenních) hrubě zrnitých pískovců a drobnozrných slepenců svrchních soláňských vrstev magurského flyše, vypreparovaných kvartérní denudací (vodní a větrná eroze). Pískovce tu leží ve velmi hrubých lavicích zrnitoků až turbiditů o mocnosti mnoha metrů. Na území národní přírodní rezervace se nachází několik větších seskupení pískovcových skal, Zámčisko na jižním okraji, Pět kostelů na západě a skalní město Izby v centrální části na vrcholu Hradisko.

Vrcholová část Hradiska (773 m) je tvořena pískovcovou plošinou o délce 150 m a šířce 80 m. Ta je členěna puklinami, jejichž rozšiřováním vznikají protažené deprese, závrtové sníženiny a izolované skalní věže. Plošina je omezena mrazovými sruby a denudačními svahy. Nejnápadnější jsou dvě vypreparované rovnoběžné k jihozápadu vybíhající lavice, tvořící až 20 m vysokou skalní stěnu. U paty jsou zakončeny výraznými skalami, známými jako Zkamenělý kostel a Ludmilina skála. Lavice vystupují v délce asi 250 m a asi uprostřed svahu Hradiska jsou ukončeny větší skalní skupinou Zámčisko, kde je vyhlídka s vrcholovou knihou. Mezi oběma lavicemi se táhne žleb, dnes částečně zanesený sutí a splachovým materiálem, kterým vede modrá turistická značka k vyhlídce na Zámčisku a dále na vrchol Hradiska. Obdobný charakter má také solitérní hřbítek na severozápadě.

Vlastní vrchol Hradiska je obklopen věncem skal ve tvaru koruny. Jižně od vrcholu se nalézá "skalní město" Izby. Bloky značných rozměrů se sunou svahem dolů a vytvářejí nakupeniny bizarních tvarů, na trhlinách a puklinách s pseudokrasovými jeskyněmi. Nižší po svazích jsou roztroušeny jednotlivé bloky značných rozměrů. Ve vodorovných vrstvách jsou vyvinuty jedinečné "suché kaňony" (až 10 m hluboké pukliny). Svým rozsahem a tvarovou rozmanitostí představuje tato oblast největší skalní město v moravských flyšových Karpatech. Skalní stěny mrazových srubů i strukturních svahů jsou až 30 m vysoké, vyskytují se zde hřibovité skalní věže, nepravá skalní okna, převisy, pseudojeskyně, pseudozávrtky a jiné tvary, vzniklé nakupením bloků přes sebe. Povrch skal je pokryt výklenky, římsami, odtokovými pseudoškrapy i skalními mísami. Největší skalní mísa dosahuje rozměrů 120 x 80 cm a je hluboká 80 cm. Podobné, avšak daleko rozsáhlejší nakupeniny skalních bloků charakteru skalního města se nacházejí na severních svazích Hradiska. Zde jsou i největší pseudokrasové jeskyně v rezervaci, kde zimují netopýři.

V NPR Pulčín-Hradisko se vyskytuje úplný soubor podzemních i povrchových pseudokrasových tvarů vysoké přírodovědné hodnoty, dosud jsou zdokumentovány čtyři větší jeskyně. Největší je rozsedlinová jeskyně Velryba (Pod Kazatelnou I), která je dlouhá 42 metrů. V její blízkosti je 15 m dlouhá jeskyně Pod Kazatelnou II. Nad skaliskem Pět kostelů se nachází asi 25 m dlouhá jeskyně Hliněná a pod skalním útvarem zvaným Ancona se nachází jeskyně Lízinka dlouhá 6 metrů. Na celé lokalitě se nachází řada dalších drobných jeskyněk suťového i rozsedlinového charakteru.

Převládají mezotrofní hnědé lesní půdy.

Botanika:

Zbytky květnatých bučin podsvazu Eu-Fagenion. Hlavními dřevinami stromového patra jsou buk lesní (*Fagus sylvatica*) a jedle bělokorá (*Abies alba*), na skalních blocích roste původní borovice lesní (*Pinus sylvestris*) s jeřábem ptačím (*Sorbus aucuparia*), vtroušen je smrk ztepilý (*Picea abies*) a javor klen (*Acer pseudoplatanus*). Podrost tvoří kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), rozrazil horský (*Veronica montana*), žindava evropská (*Sanicula europaea*), vraní oko čtyřlísté (*Paris quadrifolia*), všeskenka nachová (*Prenanthes purpurea*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), papratka samičí (*Athyrium filix-femina*), kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*), osladič obecný (*Polypodium vulgare*) a svízeľ vonný (*Galium odoratum*). Na kyselejších stanovištích roste pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), borůvka černá (*Vaccinium myrtillus*), vranec jedlový (*Huperzia selago*), plavuň vidlačka (*Lycopodium clavatum*) a plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*). Travinobylinná společenstva (bývalé pastviny) na svahových (deluviálních) hlínách mají povahu zarůstajících luk s řadou teplomilných druhů rostlin. Rostou tady např. zvonek broskvoňolistý (*Campanula persicifolia*), pupava bezlodyžná (*Carlina acaulis*), svízeľka lysá (*Cruciata glabra*), jehlice trnitá (*Ononis spinosa*), silenka nicí (*Silene nutans*), jalovec obecný (*Juniperus communis*), smilka tuhá (*Nardus stricta*), vstavač mužský znamenáný (*Orchis mascula* subsp. *signifera*), prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*), kručinka barvířská (*Genista tinctoria*) a čičorka pestrá (*Coronilla varia*). Vzácný je modravec chocholatý (*Leopoldia comosa*). Podél pramenných stružek je vyvinuta vegetace svazu *Calthion* s blatouchem bahenním (*Caltha palustris*), skřípinou lesní (*Scirpus sylvatica*), prstnatcem májovým (*Dactylorhiza majalis*), mátou dlouholistou (*Mentha longifolia*) a pcháčem bahenním (*Cirsium palustre*). Přechod ve skalní stěny lemují porosty expanzivní hasivky orličí (*Pteridium aquilinum*).

V lesích byla nalezena celá řada hub (196 druhů makromycetů), např. krásnopórka mlynářka (*Albatrellus ovinus*), k. kozí noha (*A. pes-caprae*), na bříze rezavec šikmý (*Inonotus obliquus*), r. uzlinatý (*I. nodulosus*), bránovítec jedlový (*Trichaptum abietinum*), korálovec jedlový (*Hericium flagellum*), z lupenitých hub vzácná muchomůrka jízlivá (*Amanita virosa*) a m. šafránová (*A. crocea*), řada ryzců a holubinek, z hřibovitých vzácný hřib borový (*Boletus pinophilus*), hřib březový (*Boletus betulicolus*), šiškovec černý (*Strobilomyces strobilaceus*) aj.

Nápadnou skupinou jsou také druhy lišejníků rostoucích na skalách (epilitické lišejníky). Roste zde např. pupkovka puchýřkatá (*Lasallia pustulata*), pupkovka srstnatá (*Umbilicaria hirsuta*) či mapovník mísničkový (*Rhizocarpon lecaninum*).

Zoologie:

Na slunných stránkách pod skalami a ve starých lesních porostech se daří bezobratlým. Z motýlů se zde vyskytuje např. batolec duhový (*Apatura iris*) a otakárek fenyklový (*Papilio machaon*), z brouků majka obecná (*Meloe proscarabeus*),

zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus*), roháček *Ceruchus chrysomelinus* aj. Zamokřené plochy obývají mlok skvrnitý (*Slamandra salamandra*), kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*) a ropucha obecná (*Bufo bufo*). Slunné skalní výchozy vyhovují plazům - ještěrce obecné (*Lacerta agilis*), ještěrce živorodé (*Zootoca vivipara*), slepýši křehkému (*Anguis fragilis*) a zmiji obecné (*Vipera berus*).

Poslední zoologické průzkumy prokázaly výskyt 105 druhů obratlovců. Převažují typicky lesní druhy, ve starých porostech žijí vzácný strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*), s. malý (*D. minor*), datel černý (*Dryocopus martius*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), čáp černý (*Ciconia nigra*), jeřábek lesní (*Tetrastes bonasia*), holub doupňák (*Columba oenas*), kos horský (*Turdus torquatus*), krkavec velký (*Corvus corax*), ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*), sluka lesní (*Scolopax rusticola*), ostříž lesní (*Falco subbuteo*), lejsek malý (*Ficedula parva*). Jeskyně a skalní štěrby vzácně obývají vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopýr ušatý (*Plecotus auritus*), n. velký (*Myotis myotis*) a n. brvitý (*M. emarginatus*). Území rezervace je součástí areálu ohrožených druhů šelem - rysa ostrovida (*Lynx lynx*), medvěda hnědého (*Ursus arctos*) a vydry říční (*Lutra lutra*).

Lesnictví:

Starší porostní skupiny ve věku 90-170 let se blíží přirozené druhové skladbě. Hlavními dřevinami jsou buk lesní (*Fagus sylvestris*) s jedlí bělokorou (*Abies alba*), jednotlivě se vyskytuje dub (*Quercus* sp.), javor klen (*Acer pseudoplatanus*) a jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*). Na balvanitých a suťových stanovištích se objevují zakrslé formy buku, na skalních blocích v extrémních podmínkách je schopna přežít pouze borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*). V mladších uměle založených jehličnatých porostech převažuje smrk s příměsí douglasky tisolisté (*Pseudotsuga menziesii*). V lesích jsou prováděny činnosti směřující k ochraně a posílení ustupujících druhů dřevin (hlavně jedle), zejména je zajišťována jejich ochrana proti okusu spárkatou zvěří.

Management, ohrožení, návrhy opatření:

V minulosti bylo území velmi rozmanité a poměrně intenzivně využíváno. Nejnápadnější jsou změny v lesních porostech - převod na smrkové monokultury anebo pastevectvím odlesněná skalní ostruha v jižní části. Území je silně zatíženo vysokou návštěvností, která se projevuje mimo jiné erozí v nestabilním pískovcovém podkladu. Rezervace je veřejnosti přístupná pouze po značených turistických cestách a chodníku na vrchol. Hlavní přístupový chodník byl zpevněn a v neohroženějších místech byla provedena opatření, která mají vést k usměrnění návštěvnosti (zábradlí, zábrany). Ve skalách tradičně táboří trampové a horolezci (bez povolení). Návštěva jeskyní i skalního města je činnost krajně nebezpečná, a proto není dovolena.

Opakovanými zásahy jsou částečně odstraňovány náletové dřeviny ve skalách i na louce. Ustupující druhy dřevin jsou chráněny proti zvěři. Rezervace je součástí regionálního biocentra a nadregionálního biokoridoru ÚSES (územního systému ekologické stability).

NPR Pulčín - Hradisko je snadno dostupná po červené turistické stezce přímo z Pulčína nebo od viaduktu v Lomensku po modře značené turistické cestě (3 km), která stoupá proti proudu Pulčínského potoka k Pěti kostelům a dále pokračuje přes Zámčisko na vrchol Hradiska.

Historie:

Původně byly chráněny od r. 1966 pouze "Pulčínské skály" jako "chráněný přírodní výtvar". V roce 1989 bylo území o rozloze přes 70 ha vyhlášeno jako národní přírodní rezervace. Součástí NPR je archeologická lokalita se sídlištěm lidu popelnicových polí s nálezy z doby bronzové, kultury lužické, laténské a slovanské.

Ve středověku stával na Zámčisku nevelký skalní hrad Pulčín, v roce 1446 patřil hrad Cimburkům, ale už počátkem 16. století byl pobořen a dále se připomíná jako pustý. Posádka původně strážního hradu se totiž zpronevěřila svému poslání a začala se věnovat přepadávání pocestných na obchodní stezce v blízké soutěsce říčky Senice. Jako v mnoha podobných případech skončili loupežníci na šibenici. Dodnes se zachovaly se pouze ve skále vytesané schody a otvory na zachycení dřevěné konstrukce hradu. V pobělohorských dobách sloužilo skalní město Izby k tajným schůzkám Českých bratří.

Na hranici rezervace pod skalami stojí trampské chaty - Hawai, Dakota a Tahiti. Spolu s pamětní deskou popraveným trampům nad studánkou a romantickými jmény některých skalních útvarů je to dnes jedna z připomínek, že tato oblast byla kolébkou trampingu na Valašsku.

SKALNÍ MĚSTO IZBY (19.10.2003)

Slunce svítí na tajné dveře

"U vsi Francova Lhota na stráni se kupí dvě řady ohromných balvanů, kterým se zde říká schody. Vytvářejí jakési zdi. Místo, kde se spojují, se nazývá Hradisko či Zámčisko a jsou tu zbytky středověkého hradu. Pod Zámčiskem býval ještě v minulém století viditelný sklep. Jsou tu údajně zakopány poklady loupeživého rytíře Bočkaje. Na den sv. Jana Křtitele prý slunce svítí přesně na dveře, které vedou do podzemí. Klíček od nich nosí na prostředním prstě Bílá paní, zjevující se zde se dvěma páry bílých koní. Ukazovali se tady prý také čarokněžníci, zavádějící chudáse k pokladům. Nedaleko Zámčiska je tzv. Kravský krchov, skupina rozpukaných skal, kam prý zbojníci odváděli nakradený dobytek. Leží tam veliký kámen, pod nímž jsou údajně také skryty zbojnické poklady." (Stejskal, M.: Labyrintem tajemna, Paseka, Praha 1991)

Přírodní památka Kobzova lípa

Kobzova lípa - památný, chráněný strom starý 300 - 400 let. Obvod ve výšce 1,5 m je 7,6 m.

LOKALIZACE: Francova Lhota

Rozhledna na Čubovém kopci

• ROZHLEDNA NA ČUBOVĚ KOPCI

Na Čubově kopci, 2 km východně od Francovy Lhoty, na vrcholku vysokém 720 m.n.m. stojí 16 m vysoká rozhledna s vyhlídkou do širokého okolí. Severním a západním směrem do kotliny mezi Makytou, Javorníky a Vizovickými vrchy, na jihu jsou vidět Bílé Karpaty a na východě Lyský průsmyk i stěny Súlovských skal. Rozhledna je krytá stříškou a nabízí návštěvníkům nejen krásné výhledy, ale i ochranu před nepřízní počasí. V roce 1991 ji postavilo zemědělské družstvo z Francovy Lhoty.

Rozhledna na Čubovém kopci je vzdálena 200 metrů od hranice se Slovenskem. Výstup na rozhlednu je od Ranče U zvonu.

Stav: v provozu

Pro špatný technický stav byla rozhledna v červnu 2004 zbourána a postavena nová. Stavbu provedla firma K. Juráň. Nová rozhledna je o jedno patro vyšší. Je z modřínového dřeva. Znovu otevřena byla 20.8.2004. Přijďte se podívat!

NADMOŘSKÁ VÝŠKA: 720.00 m

LOKALIZACE: Francova Lhota

Moderní zvonice se zvonkohrou

- Ve středu obce Francova Lhota je postavena moderní zvonice se zvonkohrou. Zvonice má 8 zvonů, přes den odbíjí každou celou hodinu. Ráno, v poledne a večer hraje zvonkohra melodii.

LOKALIZACE: Francova Lhota

Za poklady do Pulčínských skal

Turistům, kteří rádi putují divokou liduprázdnou krajinou, kde jim spolčníky dělají většinou jen ptáci, lesní zvěř, šumění stromů a zurčení potůčků, dá tato trasa, procházející jihozápadní částí Javorníků, jistě hodně. Balzám na duši bude určitě i pohled na romantické Pulčínské skály či miniaturní skalní město Izby. Daleký výhled se nám otevře z rozhledny na Čubově kopci, ale i z některých úseků hřebenových cest. Cesta je však poměrně dlouhá, se značnými výškovými rozdíly, občas nás čekají špatně schůdné blátivé či kamenité úseky. Proto trasu doporučujeme jen zdatným turistům.

Francova Lhota - Pulčín, roz. 3 km - Pulčín, ves 4 km - Pulčínské skály 5 - Zámčisko 5,7 km - Pod Hradiskem 6 km - Radošov, rozc. 8,5 km - Šerklava 10 km - Butorky, hřeben 12,5 km - Valašská Kyčera, sedlo 15,5 km - Makyta 16,5 km - Mikolínův vrch 20 km - Kobzova lípa 24 km - Čubův kopec 26 km - Střelenský vrch 28 km - Francova Lhota 30,5 km

Francova Lhota

POHLED SMĚREM K HORNÍ LIDČI

Francova Lhota leží v jižním cípu vsetínského okresu v údolí říčky Senice 20 km od Vsetína.

V současné době ji tvoří dvě místní části. Je to místní část Francova Lhota a místní část Pulčín. Nadmořská výška středu obce je 490 m.n.m. Od Lyského průsmyku obec odděluje hřeben s nejvyšším vrchem Čubův kopec (720 m.n.m.).

Historickou dominantu obce tvoří kostel Sv. Štěpána z roku 1787 viz. Dějiny obce . Obec je rodištěm ThDr. Štěpána kardinála Trochty (1905-1974), jemuž je věnována pamětní deska v místním kostele.

K zajímavostem obce patří moderní zvonice se zvonkohrou z r. 1989, která hraje ráno, v poledne a večer čtyři melodie podle ročního období. Na svahu v obci stojí památný chráněný strom - Kobzova lípa - stará 300 - 400 let. V okolí lípy jsou travnaté svahy s pěkným výhledem na kostel.

V místní části Pulčín byla v roce 1989 zřízena chráněná přírodní rezervace Pulčínské skály s pozůstatky pulčínského hradu, zaniklého koncem 13. století.

V obci se nacházejí čtyři hřiště (fotbalové, asfaltové, školní a tenisový kurt), v blízkém okolí je též lyžařský vlek. Okolní přírodou vedou značené turistické trasy pro pěší. V Hucul klubu je možné provozovat turistiku na koních.

(c) Martin Škúvara 2004

Pulčínské skály

Pulčínské skály tvoří několik skalních skupin v okolí vrchu Hradisko zasazených do krásné, civilizací málo narušené přírody. Celé území, na kterém jsou lezecké terény, je národní přírodní rezervací a platí zde úplný zákaz horolezecké činnosti.

Zlato v Pulčínských skalách

Nedaleko Pulčína, vísky u Valašských Klobouk, je místo, kterému se od nepaměti říká "Zámčisko". Tyčí se tu k nebi skály a stával tu kdysi hrad. Býval v těch místech i hluboký sklep a lidé v Pulčíně povídali, že je v něm zakopaný velký poklad, který ale zlí duchové hlídají. Nikdo se neodvážil jej vykopat až do doby, kdy se do Pulčína vrátil z vojny jeden mládenec. Neměl rodinu a proto býval u kamaráda. Práci sehnat nemohl, žil z ruky do huby a tak se jednoho dne rozhodl odejít do města. Tam se pro něj určitě něco najde.

Večer před odchodem bloumal po kraji, aby se rozloučil s místy, která měl rád. Potkal bíle oděnou paní, které se se svým trápením svěřil. Ta se zamyslela a potřásla hlavou: "Jestli se nebojíš a jsi poctivý, pojď se mnou. Pomůžu ti." Voják šel za ní až došli do pustého hradu Zámčisko. Tu paní ukázala na vchod do sklepa a řekla: "Tady kopej. Ale pamatuj, ničeho si nevšímej, nehleď vpravo ani vlevo!" Pak zmizela.

Rozradostněný voják upaloval do vsi, tam si půjčil krompáč a lopatu a vrátil se zpátky. Kopal, kde mu paní přikázala a zanedlouho narazil na měděný kotel. Byl plný peněz. Kopal dál, aby mohl kotel vyzvednout a tu se přiřítla vlčí smečka. Vřící vlci jej obstoupili a začali strašlivě výt. Voják byl však pamětlivý slov bílé paní a nedbal ničeho. Vlci zmizeli a on dál odhazoval hlínu kolem kotle. Naráz se přihnala armáda vojáků se zbraněmi namířenými přímo na něj. "Snad to bude také nějaké mámení," pomyslel si a kopal dál. I armáda za chvíli zmizela. Tu slyší zlověstné syčení a hukot kolem sklepa. Vzhlédl a uviděl zlé duchy, jak po něm pařáty natahují. To už nevydržel, vyskočil z jámy a upaloval do vsi. Cestou si vzpomněl na to, co mu bílá paní říkala, ale odvahu vrátit se už neměl. Až přemluvil kamaráda ve vesnici, vrátili se oba na místo, kde měděný kotel stál. Ať kopali sebevíc peníze už nenašli. Propadly se hluboko do země.

Tak přišel voják o svůj poklad, který dodnes čeká na vyzvednutí. I bílá paní se někdy zjevuje v podobě stařenky v bílém hábitu a nosí klíče od pokladu.

LOKALIZACE: Lidečko

Lidečko

Lidečko leží jižním směrem od města Vsetín kolem silnice spojující Vsetín a Valašské Klobouky. Obcí prochází také železniční trať spojující tyto města. Lidečko se rozkládá v údolí tvořeném řekou Senice. Východním směrem od obce se zvedají vrcholky Javorníků a západním směrem potom vrcholky Vizovické vrchoviny. V severní části obce na vrcholku Kopce (699 m.n.m.) je přírodní památka Čertovy skály. Najdeme tady skalní pískovcové stěny a několik menších skal rozestých po okolí. Na skalách jsou cvičné horolezecké terény. Pro lezení je třeba používat skoby a kruhy, které jsou již ve skále, není dovoleno připojit další, aby nedošlo k narušení skalních stěn. Na vrcholku Kopce byly provedeny archeologické průzkumy, bylo objeveno sídliště pravěkého lidu z prvního tisíciletí před naším letopočtem. Západním směrem od obce se nachází na úbočí vrcholu Vrátnice (680 m.n.m.) další skalní útvar Lačnovské skály. Vydáme-li se východním směrem od obce údolím Pulčínského potoka dojdeme na vrchol Hradisko (773 m.n.m.). Kolem vrcholu se rozkládá přírodní rezervace Pulčín-Hradisko. Najdeme tady další skalní útvary s názvy Pět kostelů, skalní město Izby, skalní útvar Propadlý hrad. Na vrcholku Hradiska je puklinová

jeskyně, která má délku 40 metrů. Ve středověku byl na jedné ze skal postaven hrad, který dnes připomínají jen schody vytesané ve skále. Ve skalní rozsedlině nedaleko vrcholku je vybudována trampská osada Ancona. Na jižním úpatí vrcholku Hradiska je kemp Pulčín. V severní části Lidečka byla vybudována sjezdová trať s lyžařským vlekem.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1509. Obec patřila k brumovskému panství. Před první světovou válkou byla v obci pobočka továrny na výrobu nábytku. Barokní kostel svaté Kateřiny byl postaven v roce 1511 a byl v 18. století novogoticky upraven. Kolem kostela byla vybudována hřbitovní zeď a barokní kříž. Areál kostela a hřbitovní zeď jsou národní kulturní památkou. V obci je socha svatého Jana Nepomuckého, vytvořená v roce 1753.

Kostel sv. Kateřiny Sinajské

Lidečko

SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Podle ústního podání byla fara v Lidečku zřízena v roce 1500.

Původní kostel z roku 1511 byl nově postaven v barokním slohu roku 1700. Z té doby je i kruchta s lidovou řezbářskou výzdobou. Hlavní oltář je tvořen obrazem patronky kostela sv. Kateřiny Sinajské a jsou na něm umístěny sochy sv. Cyrila a Metoděje.

Kolem kostela byl původně hřbitov, který je dnes umístěn asi 200 m od kostela směrem k osadě Račné. V prostoru bývalého hřbitova stojí socha sv. Jana Nepomuckého, hodnotná sochařská práce z r. 1753, a barokní kamenný kříž z r. 1756. Do rožnovského skanzenu byla přestěhována budova roubeného valašského fojtství z 1. poloviny 18. století. Farní obce tvoří Lidečko, Horní Lideč, Střelná a Pulčín. Současným administrátorem farnosti Lidečko je P. Ing. František Kuběna S. J., člen Tovaryšstva Ježíšova.

Motorest U Čertových skal - Lidečko

Čertova skála

"Obrovská kolmá skála poblíž vsi o délce 70 metrů a výšce 15 metrů. Sestupuje po pravé straně z návrší Zámčiska dolů až k řece Senici, vedle níž vede silnice ze Vsetína do Valašských Klobouk. Tato místa se nazývají také Lomnisko. Je to pozůstatek po ďáblu, který se vsadil, že přes noc postaví most a obrátí tok Senice vzhůru Lidečkem. Zaskočil jej kohout svým kokrháním a tak je na skále možno spatřit vytlačená čertova záda, jak kámen odhodil. Nad Zámčiskem býval prý kdysi zámek, z něhož vedla podzemní chodba na blízké Račné, kde jsou podle pověsti zakopány lidečské zvony. Také se vypráví, že jsou tu v hlubokých sklepeních ukryty poklady. Na úpatí Zámčiska u Senice je Zlatá studánka, kterou prý obletovaly zlaté kačeny, nesoucí v zobáku po zlatém proutku. U Čertovy skály bývalo také vidět černokněžníka, která zaváděl chudáky do hradních sklepů a tam je obdarovával poklady." (Stejskal, M.: Labyrintem tajemna, Paseka, Praha 1991)

Přírodní památka Čertovy skály

Základní údaje: Přírodní památku Čertovy skály tvoří výrazný skalní hřeben na úpatí jihozápadního svahu kóty Kopce (699 m n. m., viz PP Kopce), na levém údolním svahu říčky Senice v nadmořské výšce 450-490 m. Skály se nalézají na severním okraji obce Lidečko, asi 100 m od státní silnice a 150 m od železniční trati Vsetín - Horní Lideč, katastrální území Lidečko. Vyhlášeno v r. 1966. Výměra: 0,15 ha.

Motiv ochrany: Skalní výchoz tvořený blokem odolnějších pískovců magurského flyše vypreparovaný erozní denudační činností vody, výrazný krajinný prvek.

Geologie, půdní poměry: Strukturně denudační svisle ukloněná pískovcová lavice je vysoká 6 až 25 m a široká 2,5-3 m, protažená ve směru severovýchod - jihozápad v délce asi 150 m. Množství subhorizontálních i svislých puklin člení lavici do mohutných, stupňovitě uspořádaných kvádrů. Povrch pískovcových stěn pokrývají výrazné pseudoškrapy, voštiny, skalní výklenky a dutiny typu tafoni. Tvarovou pestrost doplňují drobné rozsedliny a skalní věž typu palice v jihozápadní části hradby. Lokalita dokumentuje strmé uložení paleogenních křemitých pískovců luhačovických vrstev (eocén) antiklinálního pásma zlínského souvrství dílčí račanské jednotky magurského flyše. Geomorfologicky se jedná o skalní hradbu z odolnějších třetihorních pískovců, které byly vypreparovány z okolního podloží. Hřeben Čertových skal je zvýrazněn hlavně čtyřmi markantně vystupujícími vrcholky. Jsou to Hladká, Čertova stěna, Plochá a nahoře na konci masivu nejvýše položená Kolébka. Půdy v okolí skály jsou mělké, silně písčité a tvoří ji litozemě, rankery typické a kambické.

Botanika: Samotný skalní blok je téměř bez vegetace, ve skalních štěrbinách a na římsách skalních bloků ojediněle roste borovice lesní, bříza bělokorá, jalovec obecný, bez červený a borůvka černá. Na okrajích skal rostou druhy travnatých lad: jestřábník zední, mochna stříbrná, třezalka tečkovaná, tomka vonná a černohlávek obecný. Sutě pod skalami osídlila papratka samice, kaprad' samec a hasivka orličí.

Zoologie: Zoologický průzkum nebyl prováděn.

Lesnictví: Lokalita je bezlesí, v bezprostředním okolí mimo chráněné území jsou převážně smrkové monokultury.

Management, ohrožení, návrhy opatření: Čertovy skály jsou bezpochyby nejpopulárnějšími a nejnavštěvovanějšími skalami na Valašsku. Důležitou úlohu tady hraje velmi snadná dostupnost a poměrně velká koncentrace cest na malém prostoru. Skalní hradba je intenzivně využívána horolezci jako cvičné skály s množstvím vytýčených tras (okolo sta výstupových linií). Přímo v lokalitě dochází také k nelegálnímu táboření. V důsledku vysoké návštěvnosti (až několik desítek horolezců, skály jsou za příznivého počasí doslova přeplněny) dochází v okolí skal k výrazné erozi. Přímo za skalní hradbou prochází také značená turistická stezka. Pod skalami se proto musí udržovat na intenzivně používaných pěšinách protierozní zábrany. Plochy pod skalami byly v minulosti částečně využívány jako pastviny, nyní leží ladem a zarůstají dřevinami, zejména borovicí lesní, břízou a dubem zimním.

Historie: Na vrcholu Kopce (Zámčisko) nad skalami bylo pravěké sídliště lidu lužické kultury z 1. tisíciletí př. n. l. Ke skalám se váže řada lidových pověstí, např. o sázce chytrého valašského mlynáře s čertem. Podle jiné pověsti se prý u Čertových skal často zjevoval černokněžník, který uváděl chudý lid do jeskyní pod skalami a tam je obdarovával zlatem.

Restaurace U Seidlů

Kompletní rozsah pohostinských a restauračních služeb, vlastní taxislužba, pizza a rozvoz pizzy v okolí až do domu, možno využít venkovní terasy a dětského hřiště.

RESTAURACE U SEIDLŮ

Pavel Číž

Lidečko 31

756 15 Lidečko

Česká republika (CZ)

Socha sv. Jana Nepomuckého

- Socha sv. Jana Nepomuckého na hřbitově z r. 1753 a kříž na hřbitově, barokní sochařská práce z r. 1756.

LOKALIZACE: Lidečko